

nem en ret øde Hedeegn, i alt Fald en meget mergelfattig Egn, hvor man i mange Aar ikke havde kunnet faa Markerne merglede; man havde ganske vist anlagt en Mergelbane, men den forsynede kun en forholdsvis ringe Del af Eggen. Siden Herning—Viborg-Banen blev anlagt, og siden Alhedens Mergelselskab blev dannet, er der imidlertid hvert Aar alene paa Herning—Viborg-Banen transporteret omtrent 4,000 Vognladninger Mergel. Det er et ret betydeligt Kvantum, og man vil let forstaa, at det betyder en ret enestaaende Opkomst for en saadan Egn. Alle, der kender noget til de Betingelser, der kræves for at gøre et Landbrug rentabelt, vil forstaa, hvilken uendelig stor Betydning det har, at der bliver let Adgang for Eggen til at faa Mergel.

Paa Viborg—Herning-Banen er det nu indrettet saadan, at der aflosses Mergel fra fri Bane, saa der ikke behøves noget Sidespor. Men det kan man ikke gøre paa alle Baner, maaske ikke paa ret mange, og naar der saa fra Beboerne fremkommer Ønsker og Andragender om Sidespor, stiller Myndighederne sig ikke altid paa den mest forstaaende Maade. Jeg skal saaledes minde om, at man et Sted paa Strækningen mellem Herning og Give, Kølke og Rasterholt Stationer, ønskede et Sidespor til Aflossing af Mergel, og man fik ogsaa for saa vidt et imødekommende Svar, som det gik ud paa, at man var villig til at anlægge et saadant Spor, men det vilde koste 10,000 Kr. Dermed var Sagen imidlertid ganske naturlig strandet, idet denne Egn, som er en ren Hedeegn, der staar i Begyndelsen af sin Opblomstring, ikke kunde magte et saadant Anlæg. Jeg skal tilføje, at jeg knap nok forstaa, at det kan koste saa stort et Beløb at anlægge et saadant Sidespor, men saaledes er det i alt Fald anslaaet.

Jeg vil meget anbefale dette Ændringsforslag, og jeg vil sige, at hvor man anlægger nye Baner gennem Egne, som enten ikke er opdyrkede eller vel til Dels er opdyrkede, men ikke gennem Aarene har haft Adgang til at faa Mergel, burde man vistnok altid have sin Opmærksomhed i høj Grad henvendt paa at anlægge Sidespor for Transport af Mergel. Det betyder overordentlig meget for de paagældende Egne, og man kan dristigt sige, at hvis det ikke indrettes saaledes, at de faar nem og bekvem Adgang til Mergel, er alt Fremskridt saa godt som udelukket for dem. Jeg føler mig ogsaa

overbevist om, at selv om det maatte koste Staten noget i Øjeblikket at stille sig imødekommende overfor Andragender om Sidespor til Aflossing af Mergel, saa er det den Slags Udgifter, som det i det lange Løb betaler sig godt for Staten at afholde.

P. E. Hansen: Jeg er enig med det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) og med den ærede Ordfører (Rasmus Hansen) i deres Omtale af Trækkevejen fra Bjerringbro til Silkeborg. Under Nr. 69 i Betænkningen er der jo taget et Forbehold angaaende denne Sag, og jeg ønsker at knytte et Par Bemærkninger dertil. Jeg synes, det maa indrømmes, at som Forholdene har udviklet sig, er denne Trækkevej blevet fuldstændig overflødig, hvad jeg ogsaa haaber vil blive erkendt, naar Sagen bliver yderligere oplyst. Pramfarten, der for nogle Aar siden var ret betydelig, er nu fuldstændig ophørt som en naturlig Følge af den Baneforbindelse, man har faaet mellem Randers og Silkeborg. Trafik ad Gudenaen ved Muskelkraft vilde nu være alt for bekostelig og besværlig, den vil derfor aldrig kunne oprettes igen under de samme Forhold. Beboerne har da næret et stærkt Ønske om at faa Trækkevejen nedlagt, idet den er ret generende for dem og ogsaa volder dem stort Tab. Det er gennemgaaende Engarealer, som grænser til Gudenaen. Trækkevejen er anlagt over disse Enge, ofte ret højt oppe paa Grund af de saakaldte „Aabløder“, som findes mange Steder, og over hvis bløde Bund Trækkevejen ikke kunde lægges. Der findes derfor mange Steder store Arealer udenfor Trækkevejen, og da Beboerne anvender Engarealerne til løs Drift af Kreaturerne, naar først Høet er kommet af Engene, og skal hegne Trækkevejen fra, bliver de afskaaret fra at benytte et ret stort Areal. Dertil kommer, at paa den Del af Engene, som ligger nærmest Gudenaen, er der noget af det bedste og saftigste Græs; og man udelukker ogsaa Kreaturerne fra at faa godt og rigeligt Drikkevand ved, at der bliver hegnet mod Trækkevejen og derved ogsaa imod Gudenaen. Jeg kan oplyse, at et Andragende er under Vejs til Rigsdagen fra alle de tilstødende Lods ejere om at faa Trækkevejen nedlagt, og jeg nærer ingen Tvivl om, at dette vil blive Følgen af den fornøede Overvejelse, som vil finde Sted, naar denne Sag atter kommer til Behandling, baade i Finansudvalget og det høje Ting.